

Analiza Instytutu Sobieskiego

nr 71, sierpień 2014 r.

Tomasz Styś

„Wpływ nowelizacji *Ustawy o odpadach* na system gospodarowania odpadami komunalnymi”

Instytut Sobieskiego
ul. Nowy Świat 27, 00-029 Warszawa
tel./fax: 22 826 67 47

sobieski@sobieski.org.pl
www.sobieski.org.pl
[www.fb.com/InstytutSobieskiego](https://www.facebook.com/InstytutSobieskiego)

Wpływ nowelizacji *Ustawy o odpadach* na system gospodarowania odpadami komunalnymi

Streszczenie

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach wraz z m.in. *Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (potocznie zwaną „*ustawą śmieciową*”) tworzą prawne ramy funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Reguluje ona działalność regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) i za pośrednictwem wojewódzkich planów gospodarki odpadami (WPGO) określa wielkość rynku dla poszczególnych RIPOK i warunki ich aktywności.

Nowelizacja *Ustawy o odpadach* wprowadza to systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nowy element – „*spalarnie*” działające w skali ponadregionalnej. Ponadto, ustawodawca w omawianym projekcie nadał nowe uprawnienia wybranym organom władzy publicznej, m.in. do tworzenia planów inwestycyjnych i wskazywania inwestycji, które dofinansowane będą ze środków Unii Europejskiej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

1. Wprowadzenie. Tematyka i zakres analizy

Celem niniejszej analizy jest identyfikacja zmian w organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w związku z projektem nowelizacji *Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*¹, w szczególności zaś:

- regulacji projektowanych dla osiągnięcia celów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- zmian dotyczących delimitacji wybranych kompetencji pomiędzy organami władz publicznych,
- przewidywanych skutków tworzonych regulacji.

Gdy w analizie mowa jest o:

- UCPG – oznacza to *Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*²,
- UO – oznacza to *Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*³,
- *nowelizacji* – oznacza to *Uchwałę Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie wniesienia do Sejmu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw*.

W procesie formułowania niniejszej analizy korzystano z informacji i danych publicznie dostępnych.

¹ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie wniesienia do Sejmu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

² Dz. U. z 2012, poz. 391 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2013, poz. 21 z późn. zm.

2. Organizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

2.1. Wstęp

Celem niniejszego rozdziału jest rozpoznanie funkcjonującego obecnie systemu organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, w szczególności zaś:

- prezentacja wybranych aspektów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- zdefiniowanie kompetencji (zadań) wybranych organów władz publicznych związanych z kształtowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- identyfikacja wybranych regulacji lokalnych i regionalnych, istotnych z punktu widzenia kształtowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W procesie formułowania niniejszego rozdziału korzystano z informacji i danych publicznie dostępnych.

2.2. Obecny kształt systemu

Na mocy regulacji zawartych w UCPG samorząd gminny stał się odpowiedzialny za odbiór (zagospodarowanie) odpadów komunalnych wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości, ale także za większość aspektów gospodarowania odpadami w ogóle.⁴ Jednakże, powierzając gminie odpowiedzialność za procesy organizacyjne i inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi, ustawodawca zaprojektował szereg regulacji nadających kompetencje innym organom administracji publicznej i mających istotny wpływ na planowanie i realizację zapisów UCPG. Zawarte są one m.in. w UO.⁵

Wybrane kompetencje organów władzy publicznych dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi prezentuje tabela 1.

⁴ Zapewnienie warunków osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania itp.

⁵ Więcej na ten temat np. T. Styś, B. Witwicki, „Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce. Wybrane aspekty”, Analiza Instytutu Sobieskiego nr 54, czerwiec 2013 r.

Tabela 1. Wybrane kompetencje organów władz publicznych

LP.	ORGAN WŁADZY PUBLICZNEJ	KOMPETENCJE
1.	MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW ŚRODOWISKA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ FAKULTATYWNA MOŻLIWOŚĆ OKREŚLENIA SPOSOBU I FORMY SPORZĄDZANIA WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ✓ OPINIOWANIE WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI (WPGO)
2.	WOJEWODA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ WYKONYWANIE CZYNNOŚCI W TRYBIE ZASTĘPCZYM W PRZYPADKU UCHYLANIA SIĘ GMIN OD REALIZACJI USTAWOWYCH ZADAŃ
3.	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ OPRACOWANIE WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI (WPGO), ZAWIERAJĄCEGO M.IN. PODZIAŁ NA REGIONY GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI WRAZ ZE WSKAZANIEM GMIN WCHODZĄCYCH W SKŁAD REGIONU ✓ WSKAZANIE REGIONALNYCH INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (RIPOK) W POSZCZEGÓLNYCH REGIONACH GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI
4.	SAMORZĄD GMINNY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ OPRACOWANIE I PRZYJĘCIE NOWYCH REGULAMINÓW UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU, OKREŚLENIE WYSOKOŚCI STAWEK ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WRAZ Z USTALENIEM METODY ICH OBLICZANIA I ZASADAMI ICH PONOSZENIA, OKREŚLENIE WZORU DEKLARACJI O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI I TERMINU JEJ SKŁADANIA PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE ORAZ EGZEKUCJI OMAWIANYCH PRZEPISÓW ✓ PROWADZENIE REJESTRU DZIAŁALNOŚCI REGULOWANEJ W ZAKRESIE ODBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE GMINY

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ TWORZENIE PUNKTÓW SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK) W SPOSÓB ZAPEWNIAJĄCY ŁATWY DOSTĘP DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY, W TYM WSKAZANIE MIEJSC, W KTÓRYCH MOGĄ BYĆ PROWADZONE ZBIÓRKI ZUŻYTEGO SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO I ELEKTRONICZNEGO POCHODZĄCEGO Z GOSPODARSTW DOMOWYCH ✓ ZAPEWNIENIE OSIĄGNIĘCIA ODPOWIEDNICH POZIOMÓW RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNYMI METODAMI ORAZ OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZYWANYCH DO SKŁADOWANIA ✓ ZAPEWNIENIE BUDOWY, UTRZYMANIA I EKSPLOATACJI WŁASNYCH LUB WSPÓLNYCH Z INNYMI GMINAMI LUB PRZEDSIĘBIORCAMI INSTALACJI I URZĄDZEŃ DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ALBO ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DO BUDOWY, UTRZYMANIA I EKSPLOATACJI INSTALACJI I URZĄDZEŃ DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW ✓ PRZYGOTOWANIE I PRZEPROWADZENIE POSTĘPOWAŃ PRZETARGOWYCH NA ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH
--	--	--

Opracowanie własne

Należy dodać, że budowa, utrzymanie i eksploatacja RIPOK zgodnie z UCPG jest zadaniem gminy⁶. Jego realizacja może odbywać się na trzy sposoby:

- poprzez przeprowadzenie przetargu na wybór podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował RIPOK;
- poprzez wybór podmiotu na zasadzie partnerstwa publiczno – prywatnego⁷,
- poprzez wybór podmiotu na zasadzie koncesji⁸.

W przypadku, gdy w żadnym z wyżej wymienionych trybów nie dojdzie do skutecznego wyłonienia podmiotu odpowiedzialnego za działania związane z RIPOK, gmina może zadanie zrealizować samodzielnie.

2.3. Istotne wybrane regulacje regionalne i lokalne

Wybrane regulacje regionalne i lokalne związane z organizacją systemu gospodarowania odpadami komunalnymi prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Wybrane regulacje regionalne i lokalne

LP.	NAZWA	ODPOWIEDZIALNY ORGAN WŁADZY PUBLICZNEJ	WYBRANE REGULACJE
1.	REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE	RADA GMINY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ OKREŚLENIE WYMAGAŃ W ZAKRESIE UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU ✓ OKREŚLENIE RODZAJU I MINIMALNEJ POJEMNOŚCI URZĄDZEŃ PRZEZNACZONYCH DO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH NA TERENIE NIERUCHOMOŚCI ORAZ NA DROGACH PUBLICZNYCH, WARUNKÓW ROZMIESZCZANIA TYCH URZĄDZEŃ I ICH

⁶ Art. 3a. ust 1. *Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.*

⁷ Na podstawie *Ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno – prywatnym.*

⁸ Na podstawie *Ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane i usługi.*

			<p>UTRZYMANIA W ODPOWIEDNIM STANIE SANITARNYM, PORZĄDKOWYM I TECHNICZNYM</p> <p>✓ OKREŚLENIE CZĘSTOTLIWOŚCI I SPOSOBÓW POZBYWANIA SIĘ ODPADÓW KOMUNALNYCH I NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH Z TERENU NIERUCHOMOŚCI ORAZ Z TERENÓW PRZEZNACZONYCH DO UŻYTKU PUBLICZNEGO</p> <p>✓ OKREŚLENIE INNYCH WYMAGAŃ WYNIKAJĄCYCH Z WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI</p>
2.	WOJEWÓDZKI PLAN GOSPODARKI ODPADAMI	SEJMIK WOJEWÓDZTWA	<p>✓ AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI</p> <p>✓ PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI</p> <p>✓ DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI</p> <p>✓ INSTRUMENTY FINANSOWE SŁUŻĄCE REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW</p> <p>✓ SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW</p> <p>✓ RODZAJ, ILOŚĆ I ŹRÓDŁO POCHODZENIA ODPADÓW, KTÓRE MAJĄ BYĆ PODDANE PROCESOM ODZYSKU LUB UNIESZKODLIWIANIA</p> <p>✓ ROZMIESZCZENIE ISTNIEJĄCYCH INSTALACJI I URZĄDZEŃ DO ODZYSKU LUB UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW</p>

			<p>WRAZ Z WYKAZEM PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W TYM ZAKRESIE</p> <p>✓ DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW LUB OGRANICZENIA ILOŚCI ODPADÓW I ICH NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ORAZ PRAWIDŁOWEGO POSTĘPOWANIA Z NIMI, W TYM OGRANICZENIA ILOŚCI ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ZAWARTYCH W ODPADACH KOMUNALNYCH KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKA</p> <p>✓ PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI</p>
3.	WYKONANIE WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	SEJMIK WOJEWÓDZTWA	<p>✓ WSKAZANIE REGIONALNYCH INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH WRAZ Z ICH LOKALIZACJĄ</p> <p>✓ WSKAZANIE INSTALACJI PRZEWIDZIANYCH DO ZASTĘPCZEJ OBSŁUGI REGIONÓW GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI WRAZ Z ICH LOKALIZACJĄ</p>

Opracowanie własne

2.4.Podsumowanie

Po przeprowadzeniu rozpoznania funkcjonującego obecnie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, stwierdzić należy, co następuje:

- Organem władzy publicznej odpowiedzialnym za większość aspektów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi jest samorząd gminny, który za pośrednictwem właściwych regulacji wpływa na relacje podmiotów wytwarzających, odbierających i przetwarzających odpady komunalne.
- Samorząd województwa pełni w systemie gospodarowania odpadami rolę komplementarną, określając za pośrednictwem właściwych regulacji warunki funkcjonowania regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.
- W obecnie funkcjonującym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, właściwe organy władzy państwowej pełnią rolę nadzorczą i korygującą.

3. Analiza wybranych aspektów Uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie wniesienia do Sejmu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw

3.1. Wstęp

Celem niniejszego rozdziału jest identyfikacja zmian w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w związku z *nowelizacją*, w szczególności zaś:

- zdefiniowanie celów *nowelizacji*,
- prezentacja uwag i wątpliwości związanych z wybranymi regulacjami *nowelizacji*,
- rozpoznanie zmian dotyczących kompetencji (zadań) wybranych organów władz publicznych związanych z kształtowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wprowadzanych *nowelizacją*.

W procesie formułowania niniejszego rozdziału korzystano z informacji i danych publicznie dostępnych.

3.2. Cele nowelizacji

Uzasadnienie do *nowelizacji* wskazuje na następujące cele regulacji:

- oddzielenie tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju,
- wdrażanie hierarchii postępowania z odpadami⁹ oraz zasady samowystarczalności¹⁰ i bliskości¹¹,
- utworzenie i utrzymanie zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska,
- osiągnięcie celów wyznaczonych przepisami prawa Unii Europejskiej¹².

⁹ W kolejności: zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia, recykling, inne procesy odzysku, unieszkodliwianie.

¹⁰ Odpady nie powinny być utylizowane poza obszarem Unii Europejskiej.

¹¹ Odpady należy utylizować w jak najmniejszej odległości od miejsca ich powstania.

¹² Uzasadnienie do Uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie wniesienia do Sejmu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, s. 1.

Osiągnięte mają być one za pośrednictwem m.in.:

- nowelizacji regulacji zawartych w Wojewódzkich Planach Gospodarki Odpadami (patrz tabela 2), samorządy województwa zostały zobowiązane do ich dokonania do końca 2015 r.,
- opracowanych przez zarządy województw planów inwestycyjnych (patrz tabela 4), które będą uszczegółowieniem i uzupełnieniem wojewódzkich planów gospodarki odpadami,
- zmian dotyczących instalacji do termicznego przekształcania odpadów („spalarni”), instalacje takie będą mogły stanowić instalację ponadregionalną, jeżeli ze względu na swoją specyfikę i ilości przetwarzanych odpadów są w stanie obsługiwać odpady wytwarzane w nie tylko jednym regionie gospodarki odpadami.¹³

3.3. Legislacja

W toku prac nad nowelizacją Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych Biura Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu przygotował „Opinie dotyczące senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw oraz późniejszych propozycji poprawek”¹⁴. Tabela 3 prezentuje wybrane uwagi zamieszczone w opiniach wraz z informacją o ich uwzględnieniu (lub nie uwzględnieniu) przez Senat.

Tabela 3. Wybrane uwagi dotyczące nowelizacji

LP.	UWAGA	DECYZJA SENATU
1.	POWOŁYWANIE SIĘ NA PRZEPISY UE ZAMIAST WSKAZANIE CZEGO ONE DOTYCZĄCĄ	NIE UWZGLĘDNIONO
2.	PLANY INWESTYCYJNE POWINNY UZYSKAĆ STATUS PRAWA MIEJSCOWEGO	NIE UWZGLĘDNIONO
3.	ZAKAZ FINANSOWANIA INWESTYCJI Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI, KTÓRYCH NIE UJĘTO W PLANACH INWESTYCYJNYCH POWINIEN DOTYCZYĆ WSZYSTKICH ŹRÓDEŁ PUBLICZNYCH, NIE TYLKO ŚRODKÓW UE	WPROWADZONO ZAKAZ FINANSOWANIA INWESTYCJI ZE ŚRODKÓW UE I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I

¹³ Tamże, s. 1-3.

¹⁴ Autorzy: dr Jan Jerzmański i dr Krzysztof Wąsowski, *Opinie i ekspertyzy, OE – 219*, Kancelaria Senatu, lipiec 2014 r.

		GOSPODARKI WODNEJ
4.	ZAKAZ LOKALIZACJI, BUDOWY I DOPUSZCZENIA DO EKSPLOATACJI INSTALACJI MOGĄCYCH SPEŁNIAĆ WYMOGI PRZEWIDZIANE DLA RIPOK I PONADREGIONALNYCH RIPOK JEST SPRZECZNY ZASADĄ SWOBODY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	NIE UWZGLĘDNIONO
5.	OGRANICZENIE TECHNOLOGICZNE PONADREGIONALNYCH RIPOK JEDYNIE DO SPALANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH. PONADTO, SPALANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH NIE MOŻE ODBYWAĆ SIĘ W INSTALACJI BĘDĄCEJ WSPÓLSPALARNIĄ	NIE UWZGLĘDNIONO
6.	INSTALACJE SŁUŻĄCE JEDYNIE UNIESZKODLIWIANIU ODPADÓW (TJ. SPALARNIE) NIE GWARANTUJĄ REALIZACJI HIERARCHII POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI KOMUNALNYMI WYMAGANEJ PRZEZ PRAWO UE. NALEŻY UMOŻLIWIĆ STATUS PONADREGIONALNYCH RIPOK TAKŻE INSTALACJOM UMOŻLIWIAJĄCYM ODZYSK I RECYKLING ODPADÓW	NIE UWZGLĘDNIONO
7.	OGRANICZENIE TECHNOLOGICZNE PONADREGIONALNYCH RIPOK JEDYNIE DO SPALANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH JEST SPRZECZNE Z PRAWEM UE DOTYCZĄCYM NAJLEPSZYCH MOŻLIWYCH TECHNOLOGII. UE NIE ZALECA BOWIEM ŻADNEJ TECHNIKI CZY SZCZEGÓLNEJ TECHNOLOGII	NIE UWZGLĘDNIONO

Opracowanie własne

Zamieszczone wyżej uwagi uzupełnić należy o następujące wątpliwości natury organizacyjnej dotyczących:

- mechanizmu kwalifikowania ponadregionalnych RIPOK do sfinansowania ze środków Unii Europejskiej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach planów inwestycyjnych województwa. *Nowelizacja* nie wskazuje bowiem jasnych kryteriów (poza „*najlepszą możliwą technologią*” i „*mocą przerobową*”)

kwalifikacji¹⁵, zaś proponowane regulacje sugerują, że dofinansowane będą już zbudowane instalacje,

- sposobów szacowania kosztów przez samorzady województwa planowanych inwestycji zawartych w planach inwestycyjnych województwa. Trzeba bowiem pamiętać, że omawiane inwestycje prowadzone będą przez gminy w trybie art. 3a. ust 1 UCPG (patrz wyżej).

3.4. Delimitacja wybranych kompetencji pomiędzy organami władz publicznych po nowelizacji

Zmiany wybranych kompetencji organów władzy publicznych związane z *nowelizacją* prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Wybrane kompetencje organów władz publicznych po nowelizacji

LP.	ORGAN WŁADZY PUBLICZNEJ	KOMPETENCJE
1.	MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW ŚRODOWISKA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ OBLIGATORYJNE OKREŚLENIE SPOSOBU I FORMY SPORZĄDZANIA WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI I PLANU INWESTYCYJNEGO ✓ OPINIOWANIE WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI (WPGO) I PLANU INWESTYCYJNEGO
2.	WOJEWODA	BEZ ZMIAN
3.	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ OPRACOWANIE WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI (WPGO), ZAWIERAJĄCEGO M.IN. PODZIAŁ NA REGIONY GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI WRAZ ZE WSKAZANIEM GMIN WCHODZĄCYCH W SKŁAD REGIONU ✓ WSKAZANIE REGIONALNYCH INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (RIPOK) W POSZCZEGÓLNYCH REGIONACH GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI I SPALARNI ODPADÓW KOMUNALNYCH – PONADREGIONALNEJ INSTALACJI

¹⁵ Patrz art. 6a nowelizacji.

		PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (PRIPOK) ✓ TWORZENIE PLANÓW INWESTYCYJNYCH BĘDĄCYCH ZAŁĄCZNIKAMI DO WPGO ZAWIERAJĄCYCH M.IN. WSKAZANIE PLANOWANYCH INWESTYCJI, OSZACOWANIE PLANOWANYCH KOSZTÓW INWESTYCJI ORAZ WSKAZANIE ŹRÓDEŁ ICH FINANSOWANIA, HARMONOGRAM REALIZACJI PLANOWANYCH INWESTYCJI ✓ MOŻLIWOŚĆ ODMOWY WYDANIA ZEZWOLENIA NA PRZETWARZANIE ODPADÓW
4.	SAMORZĄD GMINY	BEZ ZMIAN

Opracowanie własne

Należy dodać, że ujęcie inwestycji w planie inwestycyjnym jest warunkiem koniecznym do dopuszczenia jej do finansowania ze środków Unii Europejskiej lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.¹⁶

3.5.Podsumowanie

Po przeprowadzeniu prezentacji zmian w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w związku z *nowelizacją*, stwierdzić należy, co następuje:

- *Nowelizacja* wprowadza istotną korektę dotyczącą delimitacji kompetencji (zadań) organów władz publicznych poprzez:
 - nadanie nowych kompetencji samorządowi województwa (m.in. tworzenie planów inwestycyjnych i kwalifikowanie do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej inwestycji związanych z budową ponadregionalnych RIPOK),
 - nadanie nowych kompetencji ministrowi właściwemu do spraw środowiska (m.in. obligatoryjne określanie sposobu i formy sporządzania wojewódzkich planów gospodarki odpadami oraz planów inwestycyjnych).

¹⁶ Art. 35 ust. 8 nowelizacji.

- *Nowelizacja* wprowadza do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nowego aktora („*spalarnie*”, jako ponadregionalne RIPOK) wraz ze swoistą gwarancją dofinansowania ich budowy ze środków Unii Europejskiej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej („*plany inwestycyjne*”).
- W stosunku do *nowelizacji* sformułowano szereg uwag, z których ta, dotycząca ograniczenia swobody działalności gospodarczej (patrz tabela 3) stanowić może podstawę do złożenia wniosku o stwierdzenie jego niezgodności z zapisami Konstytucji RP.

4. Przewidywane skutki regulacji

1. Projektowany przez *nowelizację* system gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada uzupełnienie istniejących już regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) stanowiących organizacyjną podstawę realizacji procesów odzysku i recyklingu o „*spalarnie*” – ponadregionalne RIPOK, w których dokonywane będzie termiczne przetwarzanie odpadów, czyli proces odzysku. Należy jednak pamiętać, że na początku lipca 2014 r. Komisja Europejska przedstawiła założenia strategii, której celem do 2030 r. jest objęcie recyklingiem 70% odpadów komunalnych i 80% odpadów opakowaniowych. Od 2025 r. zakazane będzie składowanie odpadów nadających się do recyklingu.¹⁷

W związku z tym za możliwe uznaje się, że:

- ze względu na czas potrzebny do realizacji pełnego procesu inwestycyjnego związanego z budową i uruchomieniem podregionalnych RIPOK, system gospodarowania odpadami komunalnymi oparty o sieć „*spalarni*” może stać się rozbieżny z wytycznymi Unii Europejskiej lub opcjonalnie
 - ze względu na konieczność objęcia recyklingiem 70% odpadów komunalnych i 80% odpadów opakowaniowych (zgodnie z celami Komisji Europejskiej, o których mowa powyżej), „*spalarnie*” oferujące jedynie proces odzysku przestaną wykorzystywać swoje pełne moce przerobowe w związku z brakiem odpowiedniego paliwa, tj. zmieszanych odpadów komunalnych nadających się do termicznego przetworzenia.
2. Należy pamiętać, że w związku ze zmianą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, która miała miejsce w 2013 r. zdecydowana większość (najczęściej gminnych) składowisk odpadów komunalnych nie uzyskała statutu regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) i zaprzestała działalności, czego konsekwencją była m.in. likwidacja miejsc pracy. Te, które uzyskały status RIPOK przeszły (i wciąż przechodzą) proces modernizacji związany z nowymi inwestycjami z infrastrukturę i technologie.

Wprowadzenie do wciąż kształtującego się systemu (raptem po roku jego funkcjonowania) nowych aktorów („*spalarni*”) z gwarancjami finansowania ich budowy ze środków Unii

¹⁷ Za: <http://www.portalsamorzadowy.pl/ochrona-srodowiska/unia-chce-zabronic-skladowania-tego-typu-odpadow,60988.html>

Europejskiej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej spowodować może:

- konieczność likwidacji części funkcjonujących już RIPOK, czego konsekwencją będzie m.in. dalsza utrata miejsc pracy i nakładów finansowych poniesionych w związku z dostosowaniem składowisk do statusu RIPOK lub opcjonalnie
- ze względu na fakt zmniejszenia strumienia odpadów kierowanych do już funkcjonujących RIPOK (część z nich bowiem trafi do „spalarni”), instalacje te zmuszone będą ograniczyć swoje moce przerobowe, czego konsekwencją może być m.in. spadek przychodów i konieczność ograniczenia kosztów funkcjonowania.